

In de ban van **Bolsonaro**

Verhalend boek over turbulent tijdperk in Brazilië

In de week waarin in Nederland een aardverschuiving plaatsvindt omdat een uiterst rechtse partij met populistisch leider de verkiezingen wint, houdt Baarnaar Hans Veltmeijer zijn nieuwste boek 'De Tropische Trump' voor het eerst in handen, over een ultrarechtse en populistische kandidaat die in 2018 de macht wist te grijpen in Brazilië: Jair Bolsonaro.

Melissa Hofland

■ Hans Veltmeijer laat in zijn nieuwste boek zien wat de keuze voor een bepaald type politiek leider met een land kan doen.

Veltmeijer is op belangrijke momenten in Brazilië. In de tijd dat Bolsonaro opkwam en in de tijd dat de verkiezingsstrijd tussen de destijds oud-president Luiz Inácio Lula da Silva, oftewel Lula, en de dan zittende president Bolsonaro het kookpunt bereikt. Zo stond hij midden in een manifestatie tussen honderdduizenden aanhangers van Bolsonaro. En hij bekijkt het allemaal met verwondering. „Deze laatste strijd werd diep gevoeld in de Braziliaanse samenleving. Het land trilde op zijn grondvesten en werd tot op het bot verdeeld, zelfs tot diep in families. Er zijn vergelijkingen te trekken met wat er nu in Nederland gebeurt. Het is natuurlijk een trend die in de hele wereld te zien is: mensen die zich in hun bestaan bedreigd voelen en zich afzetten tegen links-libera-

le ideeën, en dat veelal doen in hun eigen bubbels op sociale media. Verkiezingen van de afwijzing. In Brazilië ging het heel erg over af willen rekenen met corruptie. Wel of niet, of een beetje waar; dat hing wel heel erg om Lula heen. Hij is daar ook daadwerkelijk voor veroordeeld na zijn eerdere regeringstermijnen, later is die veroordeling weer geannuleerd.”

THUIS Het boek, vers van de drukker, ligt op tafel. Veltmeijer zit in de serre van zijn huis en zwaait even naar zijn dochter die net op de fiets vertrekt. „Het voelt goed dat het af is. Het boek heeft me toch wel in de greep gehouden de afgelopen jaren, er komt nu ruimte voor andere dingen.” Onder andere zijn dochter houden hem en zijn vrouw Claudia nog in Nederland. En zijn honden,

waar hij dol op is. „We hebben voorlopig gekozen voor een leven waarin we veel dáár zijn, maar nog meer hier. Als ik daar ben voel ik me helemaal thuis, maar dat is ook zo wanneer ik in Nederland ben.”

SCHRIJVEN Het is de liefde voor zijn vrouw Claudia, die hij ontmoet tijdens zijn werk als conducteur op de internationale treinen, waardoor hij in 1992 kennismaakt met het op vijf na grootste land van de wereld. Diezelfde vrouw is indirect ook de reden dat hij jaren na zijn studie antropologie meer ruimte geeft aan wat hij zo graag doet: schrijven. „Ik besloot in plaats van de wereld over te trekken als antropoloog het handelsbedrijf van mijn vader over te nemen, zodat ik kon voorzien in een huis en fijne plek voor ons samen. Reizen deden we samen, uiteraard ook veel naar haar familie in Brazilië. Schrijven deed ik altijd al, en op een goed moment besloot ik dat schrijven serieus te gaan nemen.” In Nederland volgde Veltmeijer de intensieve eenjarige opleiding Journalistiek voor Academics. In 2001 publiceerde hij zijn eerste verhalen en reportages in dagbladen en tijdschriften. „Sinds zo'n acht jaar ben ik fulltime freelancejournalist en bedien ik een gevarieerde groep tijdschriften, vakbladen, kranten en bedrijven.”

OPMERKELIJK Naast werk over heel Nederlandse aangelegenheden, en uiteraard zeer Baarnse zaken voor de Baarnsche Courant, schrijft hij met regelmaat over Brazilië. In zijn boek 'De Tropische Trump; Brazilië onder president Jair Messias Bolsonaro' kan hij los over dat land en zijn bevolking die hem van meet af aan hebben geïntrigeerd. „Het is eigenlijk een vervolg op mijn eerste boek 'Echo's uit Rio de Janeiro' waarin ik mijn lezers laat kennismaken met de levens van de gewone en tegelijkertijd zo sprankelende Brazilianen, en hoe zij zich verhouden tot wat er in hun land gebeurt in de periode 1992-2015, onder leiding van drie presiden-

ten. Daarna kwamen de corruptieschandalen en toen was daar ineens Bolsonaro, met zijn shockerende uitspraken, in het spoor van Trump, die even eerder in Amerika de macht greep. Toen hij opmerkelijk genoeg ook gekozen

werd, wist ik

dat ik dit wilde gaan volgen en zoveel mogelijk van dichtbij meemaken.”

NEDERLAND Veltmeijer schreef zijn boek vanuit het ik-perspectief en vlecht interviews met deskundigen en persoonlijke verhalen van de gewone Braziliaan met een eigen analyse op de politiek. Hij laat zien wat de keuze voor een bepaald type politiek leider met een land kan doen. Extra interessant nu we in Nederland een nieuwe weg inslaan met een grootste partij die bekend staat om zijn uiterst rechtse gedachtegoed en populistische leider? „Dat denk ik wel. In Brazilië raakte het land sterk gepolariseerd door het beleid en vooral de uitspraken van een president. Nu is in polderland Nederland de situatie wel anders, hier zullen er coalities gevormd moeten worden waardoor de scherpe kantjes er af zullen gaan.”

De Tropische Trump, uitgegeven door Prominent, is verkrijgbaar bij de boekhandel. Op 01/12 is de boekpresentatie in Braziliaanse sferen in café Prins Hendrik.

■ In voetbalgroep Veteranos Amigos de Itaipuaçu had Bolsonaro de gunfactor.